

KIERRÄTYSMATERIAALIEN KÄYTTÖOSUUSVELVOITSELVITYS kommenttipuheenvuoro

Anna-Maija Pajukallio, YM/materiaalikierrot-yksikkö

KiSu-webinaari 28.3.2023

Tärkeä selvitys – taustaa, teoriaa ja eväitä

- Käyttöosuusvelvoitteesta ohjauskeinona (velvoite sanan laajassa merkityksessä)
  - uudehko, vauhdilla EU-säädöksissä yleistynyt, vaikuttavuudesta vähän tietoa, odotukset korkealla
  - tavoitteena lisätä kierrätysastetta – kannustaa investointeihin ja luo markkinoita materiaalille (hyvän kierre)
  - toteutuksen osalta haastava – edellyttää koko arvoketjun huolellista tarkastelua (kuten kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen, laatuvaatimukset)
  - sisältää myös riskejä – voi ohjata vaihtoehtoisten materiaalien käyttämiseen tai jopa toimia innovaatioiden esteenä

Tapoja edetä

- Kynnys korkealla sitovan velvoitteen säätämiseksi kansallisesti
  - yhteiset markkinat
  - ”harjoittelu” keveämmillä instrumenteilla (kokeilun kautta eteenpäin)
- EU-aloitteiden arviointi ja niihin vaikuttaminen – eväitä arviointiin
- Käyttöosuusvelvoitteet osaksi julkisten hankintojen kriteeriejä - onko tämä se matalalla roikkuva hedelmä?
- Ehdotettu ensisijaisesti green deal –sopimuksien kehittämistä
  - pysytty etukäteen päätetyissä teemoissa / materiaaleissa (rajoittanut?)
    - Kestomuovituotteita sekä kuitukankaita ja –tuotteita valmistaville omat sopimukset, rakentamisen muovien osalta nykyisen sopimuksen laajentaminen tuoteryhmiä lisäämällä ja julkisten hankintojen roolia vahvistamalla, maarakentamishankkeissa betonimurkskeen ja muiden kierrätysmateriaalien käyttöosuusvelvoitteen sisällyttäminen hankintakriteereihin
    - ehdotettuja sopimuksia ei kuitenkaan ole tarkasteltu kuin aivan yleisellä tasolla
  - Jäte- ja tuotetietojen ja niiden käytettävyyden lisääminen (JTT-hanke)

Ehdotetut jatkotoimet perustuvat green deal –sopimukseen

Vapaaehtoinen sopimusmalli ohjauskeinona

Käytössä vuodesta 2016 vapaaehtoiset sopimukset

YM:n green deal –sopimus

- Toimeenpanon instrumentti, jonka käyttöä tulee arvioida tapauskohtaisesti
  - täydentää hallinnon ohjauskeinojen työkalupakkia
  - ei ole helppo eikä nopea ratkaisu
- Määräaikainen ja selkeät tavoitteet sisältävä sopimus tietyn ympäristötavoitteen saavuttamiseksi
- **Lisäinen, ts tuottaa sellaista mitattavissa olevaa tulosta, joka ei muutoin tapahtuisi**
  - *Voi edeltää lainsäädäntöä, toimien valmisteluvaiheena*
  - Voi vauhdittaa olemassa olevan säädännön toimeenpanoa
  - Voi tietyissä tapauksissa olla direktiivin toimeenpanon keino
  - *Tunnistetaan tarve ohjauskeinolle, mutta muut ohjauskeinot eivät sovellu*
- Vapaaehtoinen, mutta velvoittava sopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi ja omalle organisaatiolle kirjattujen toimenpiteiden toteuttamiseksi
- Asiantuntijaresurssia koko sopimuskaudelle sitova kaikilla osapuolilla

